

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سیره محمدی در آیینه‌ی دعا و نیایش

مؤلف: امام سید ابوالحسن علی حسینی ندوی رحمۃ اللہ علیہ
مترجم: ابو شعیب عبدالقادر سروانی

ندوی، ابوالحسن علی، ۱۹۱۳ -

Nadavi, Abulhasan Ali

سیره محمدی در آئینه دعا و نیایش / مؤلف ابوالحسن علی الحسنی الندوی؛ مترجم ابوشعيب
عبدالقادر دهقان. - زاهدان: صدیقی، ۱۳۸۲.
۵۳ ص.

ISBN 964-5728-31-2

فهرستویسی براساس اطلاعات فیما.
کتابنامه به صورت زیرنویس.

۱. دعا. الف. دهقان، عبدالقادر ۱۳۳۱ - ، مترجم. ب. عنوان.

۲۹۷/۷۷

م۲-۸۵۹۲

۹ ص ۲۶۶/۵۳ BP

کتابخانه ملی ایران

آدرس: زاهدان - خیابان خیام - انتشارات صدیقی تلفن: ۰۵۴۱-۲۴۴۵۸۴

سیره محمدی در آئینه دعا و نیایش

مؤلف : امام سید ابوالحسن علی ندوی

مترجم : ابوشعيب عبدالقادر دهقان

تیراژ : ۵۰۰۰ نسخه

قطع : رقعی

نوبت چاپ : اول - بهار ۸۴

ناشر : انتشارات صدیقی

قیمت : ۵۵۰ تومان

ISBN 964-5728-31-2

شابک: ۹۶۴-۵۷۲۸-۳۱-۲

فهرست مطالب

۵	مناجاتی منسوب به شیخ عبدالقادر جیلانی
۷	پیش سخن مترجم
۱۲	پیشگفتار مؤلف
۱۳	دعا
۱۴	نابودی روابط بنده و معبود در عصر جاهلیت
۱۵	آثار نفی صفات بر نفس انسان
۱۵	عقاید شرکی مانع دعا خواستن از خدا
۱۷	آثار فلسفه یونان و جاهلیت شرکی
۱۷	احسان‌های رسول الله ﷺ بر جامعه بشری
۱۸	یکی از عوامل محرومی از دعا
۱۸	نفع و ضرر فقط در دست خدا
۱۹	جایگاه والای دعا
۲۱	دعاهای ماثوره بخش مستغنی از دلایل نبوت
۲۲	ارزش ادبی دعا
۲۳	صفحه دل
۲۳	دعای طائف
۲۵	دعای عرفات
۲۷	اظهار بندگی و درماندگی
۲۸	نمایندگی کامل ضروریات بشری

۲۹	 نعمت جاودان و خوشبختی پایدار.
۳۰	 حقایق اخلاقی و نکات روانی در دعاها.
۳۲	 چند نکته اخلاقی دقیق
۳۴	 ترجمان دل‌ها.
۳۵	 روزی فراوان هنگام سراسیمگی عمر
۳۶	 برتری و موفقیت در قسمت پایانی عمر
۳۷	 دعا برای نعمت غیر مترقبه و نجات از مصیبت ناگهانی.
۳۷	 پناه از تنگدستی بعد از رفاه
۳۸	 پناه از زندگی پست
۳۸	 پناه از نفس آزمند و علم بی سود
۳۹	 نیازهای اساسی زندگی
۴۰	 ترجمان احساسات و نیازهای مسافر
۴۲	 دعای روز و شب جدید
۴۴	 پناه از شر نفس
۴۵	 ترس از خدا و یقین
۴۶	 پناه از سرچشمه معاصی و بدی‌ها
۴۷	 محبت الهی تنها راه حل
۴۸	 دعاهایی درباره محبت الهی
۴۹	 یاری و عنایت ربانی
۵۰	 گواهی قلب سلیم

پیش سخن مترجم

بسم الله والصلاة على رسول الله وآله وصحبه وبعد:

دعا و نیایش در سیره‌ی محمدی علیه السلام نقش مهمی دارد. اگر بگوئیم دو سوم اوقات شبانه روزی رسول الله ﷺ به دعا و نیایش اختصاص داشت، گزاف نگفته‌ایم زیرا ایشان بنابر تعمیم فرمان خدایی: ﴿قُمِ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا...﴾ حداقل دو سوم شب را به نماز و مناجات با خدا می‌گذرانید و علاوه بر آن در اوقات روز نیز گریچه در جمع حضور داشت اما ارتباط قلبی او با پروردگار برقرار بود و در هر حال به یاد خدا مشغول بود و هیچ کاری توجه وی را از خداوند منحرف نمی‌ساخت.

دعا کیمیای دفع بلا و کلید گنج‌های ظاهری و معنوی و موجب خشنودی خداوند است و خودش بدان امر فرموده است و آنان که از دعا کردن ابا می‌ورزند موجب خشم الهی قرار خواهند گرفت:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾

(پروردگار شما گفته است که مرا بخوانید تا دعای شما را اجابت کنم؛

کسانی که از عبادت من انکار می‌ورزند به زودی با ذلت و خواری وارد دوزخ خواهند شد.)

دعا دنیای اسرار آمیزی است که سالکان راه و مردان حق لذت و حلاوت آن را می‌دانند:

غنیمت شمارند مردان دعا

که جوشن بود پیش تیر بلا

جان جاهل زین دعا جز دور نیست

زانکه یارب گفتنش دستور نیست^(۱)

رسول گرامی اسلام ﷺ می‌فرمایند:

حَصَّنُوا أَمْوَالَكُم بِالزَّكَاةِ وَ دَاوُوا مَرَضَكُم بِالصَّدَقَةِ وَ اسْتَقْبِلُوا أَمْوَاجَ
الْبَلَاءِ بِالذُّعَاءِ وَ التَّضَرُّعِ^(۲)

(دارایی خود را به وسیله پرداخت زکات بیمه کنید و بیمارهای خود را با

صدقه مداوا نمائید و با اسلحه‌ی دعا و تضرع، با امواج خسروشان بلامبارزه

کنید.)

همچنین می‌فرمایند:

لَا تَعْجِزُوا فِي الدُّعَاءِ فَإِنَّهُ لَنْ يَهْلِكَ مَعَ الدُّعَاءِ أَحَدٌ^(۳)

(از دعا کردن عاجز نمائید زیرا با دعا کسی هلاک نخواهد شد.)

۱- مولانا بلخی ۲- روایت ابوداود، طبرانی، احمد و خطیب

۳- به روایت ابن حبان و حاکم

در حدیثی دیگر می‌فرمایند:

«مَنْ فُتِحَ لَهُ مِنْكُمْ بَابُ الدُّعَاءِ فَتَحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الرَّحْمَةِ»

(برای هر کسی از شما که دروازه دعا گشوده شد بدانند که درهای رحمت

خدا به روی او گشوده شده است)

به گفته مولانا جلال الدین بلخی:

چون خدا خواهد که عا یاری کند

میل ما را جانب زاری کند

با تضرع باش تا شادان شوی

گریه کن تا بی دهان خندان شوی^(۱)

اشک کان از بهر او بارند خلق

گوهر است و اشک پندارند خلق

هم طلب از توست هم آن نکویی

ما کنیم اول تویی آخر تویی

این دعا تو امر کردی از ابتدا

ورند خاکی را چه زهره این ندا

پیامبر اسلام ﷺ در مناجاتی می‌فرمایند:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عَيْنَيْنِ هَاطِلَتَيْنِ^(۲) تَسْقِيَانِ الْقَلْبَ بِدُرُوفِ الدَّمْعِ

قَبْلَ أَنْ تَكُونَ الدُّمُوعُ دَمًا وَ الْأَضْرَاسُ جَمْرًا»

۱- منظور مسرت قلبی است

۲- هَاطِل به معنی باران پیوسته، قطره بزرگ و نیک بارنده (فرهنگ جامع نودین)

(ای الله! از تو می خواهم دو چشم بسیار گران و بارنده که دلم را از بیم تو با باران سنگین اشک میراب کنند، پیش از آنکه (در جهنم) اشک ها به خون و دندان ها به اجگر تبدیل شود)

مولانا با در نظر داشتن حدیث فوق می گوید:

این دعا تو امر کردی ز ابتدا

ورنه خاکی را چه زهره این ندا

چون دعا ما امر کردی ای عجب

این دعای خویش را کن مستجاب

ز آب دیده بنده بی دید را

سبزه های بخش و نباتی زین چرا

ور نماند آب آبم ده ز عین

همچو عسینین نسبی هطالتین

ای خوشا چشمی که آن گریان دوست

ای همایون دل که آن بریان اوست

ای دریغا اشک من دریا بدی

تا نثار دلبر زیبا شدی^(۱)

۱- در این جا خطاب به آن دسته از اهل قلم که از کلماتی چون دلبر، یار و عشق

حساسیت دارند و جز عشق جنسی، با عشق پاک و عشق ربانی - روحانی

آشنایی ندارند، با عرض معذرت از زبان سعدی می گویم:

ای برادر ما به دریا اندریم آنکه شنعت می زند بر ساحل است

آخر هر گریه‌ی ما خنده‌ایست

مرد آخر بین مبارک بنده‌ایست

در باره‌ی اهمیت دعا و تضرع، فراوان گفته و نوشته‌اند و خود مؤلف در متن کتاب در این موضوع سخن گفته است و از آنجا که هدف از نگارش این رساله بیان نقش دعا در سیره نبوی است و جمع آوری همه دعا‌های نبوی را بر عهده نداشته است، علاقه‌مندان به دعا و نیایش به مجموعه‌ی مناجات مقبول تألیف حکیم الامت مولانا اشرف علی تھانوی با ترجمه استاد گرامی مولانا محمد قاسم قاسمی مراجعه نمایند

در خاتمه از خداوند می‌خواجیم ترجمه را مانند اصل مقبولیت عنایت فرماید و به بارگاهش بپذیرد و در حق امت، نافع و سودمند گرداند و مؤلف و مترجم و خوانندگان را مورد لطف خویش قرار دهد.

عبدالقادر سراوانی عفا الله عنه

شوال ۱۴۲۳ هـ

بخشان - سراوان

مرکز فرهنگی مذهبی

علامه محمد شہداد سراوانی

پیشگفتار مؤلف

الحمد لله وكفى وسلام على عباده الذين اصطفى

رساله‌ای که پیش رویتان قرار دارد در اصل مقاله‌ای است که برای نشریه «فاران» ارگان کراچی پاکستان نگاشته شده و در شماره ژانویه سال ۱۹۵۶ م در این نشریه منتشر شده است.

در این مقاله به گوشه‌ای از دعاها و مناجات رسول الله ﷺ و حکمت‌ها و ویژگی‌های اعجاز‌آمیز آنها اشاره شده است و کوشیده‌ایم جلوه‌ای از سیرت باشکوه پیامبر اسلام و بخش مهمی از سیره نبوی را با اسلوبی جدید برای خوانندگان ترسیم نماییم تا بدین وسیله به ایمان و یقین مسلمانان افزوده شود.

حقا که این ویژگی‌ها به گونه‌ای است که یک انسان غیر متعصب و برخوردار از فطرت سالم، بی‌اراده تحت تأثیر قرار می‌گیرد، کسانی را که خداوند از ذوق صحیح و قلب سلیم بهره‌ای عنایت فرموده است این دعاها را دلیل مهم و مؤثری از جمله دلایل نبوت به شمار می‌آورند.

اینک این مقاله با اندک تغییر و تصرف و عناوین اضافی جهت استفاده

عموم، به شکل کتاب منتشر می‌شود، باشد که خداوند به بارگاهش بپذیرد
و آنرا برای همگان نافع و سودمند گردانند.

۴ ربیع الاول ۱۳۷۹ هجری

ابوالحسن علی

دارالعلوم ندوة العلماء لکھنؤ

www.ketab.ir